

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Poznaniu**

URZĄD MIĘDZYGOSPODARSTWA
WYDZIAŁ ŚRODOWISKA, ROŚLICTWA
I GOSPODARKI KOMUNALNEJ

WPL.
DNIA

2014-02-28

Poznań,

25 02 2014

1

WOO-III.410.45.2014.JM.1

URZĄD MIĘDZYGOSPODARSTWA
WYDZIAŁ ŚRODOWISKA, ROŚLICTWA
I GOSPODARKI KOMUNALNEJ
KANCELARIA OGÓLNA
URZĄD MIĘDZYGOSPODARSTWA
WYDZIAŁ ŚRODOWISKA, ROŚLICTWA
I GOSPODARKI KOMUNALNEJ
SEKRETARIAT PREZYDENTA
Prezydent Miasta Kalisza
Główny Rynek 20
62-800 Kalisz

WPL. DNIA 27. LUT. 2014
WPL. DNIA 27. 02. 2014

Nr kor.
Ilość zał. Podpis

P. S. Kacienek
Pieci. WSPK

P. T. Krawczyński
dotarł do m. h.

Dotyczy: uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Strategii Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014-2024”

Nawiązując do pisma z 28.01.2014 r. (data wpływu: 4.02.2014 r.), znak: KPM-BPM.271.10.102.5.2014, na podstawie art. 46 pkt 3, art. 47, art. 49, w związku z art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.) stwierdzam, że projekt „Strategii Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014-2024” wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 46 pkt 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty: polityk, strategii, planów lub programów innych niż wymienione w pkt 1 i 2 ustawy, których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000 jeżeli nie są one bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony.

Zgodnie z art. 47 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione w art. 46 ww. ustawy, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem (w tym przypadku regionalnym dyrektorem ochrony środowiska), organ opracowujący projekt dokumentu stwierdzi, że wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub że realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

W piśmie z 28.01.2014 r., znak: KPM-BPM.271.10.102.5.2014 napisano: „Do przedsięwzięć objętych Strategią, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko, wskazać należy przede wszystkim inwestycje drogowe: remonty, przebudowy, budowy połączeń drogowych, wałów w ramach zabezpieczeń przed powodzią, budowę nowych i modernizację istniejących obiektów użyteczności publicznej oraz sieci kanalizacyjnej (...) Konieczny będzie nadzór merytoryczny i prawny organów administracji nad poszczególnymi procesami realizacyjnymi przedsięwzięć, które byłyby zaliczane do ujętych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 r. Nr 213, poz. 1397 z późn. zm.)”. W przedmiotowym piśmie nie wskazano jednoznacznie, czy projekt Strategii wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Z analizy załączonego do pisma z 28.01.2014 r., znak: KPM-BPM.271.10.102.5.2014 projektu Strategii wynika, że przewidziano do realizacji m. in. działania w zakresie: infrastruktury drogowej – remonty, przebudowy, budowy połączeń drogowych; poprawy jakości infrastruktury transportowej; budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury

kanalizacyjnej; modernizacji istniejących oraz wybudowania nowych odcinków wałów przeciwpowodziowych; uzupełnienia budowli hydrotechnicznych; termomodernizacji budynków; rekultywacji obszarów powyrobiskowych. W rozdziale 3.1.2 na str. 105 projektu Strategii napisano: „Rekomenduje się zaplanowanie przedsięwzięć zmierzających w kierunku inwestycji w infrastrukturę do pozyskiwania energii geotermalnej, farmy wiatrowe, biogazownie i inne alternatywne źródła energii”. Biorąc pod uwagę charakter zaplanowanych w projekcie Strategii działań, część z nich może kwalifikować się do przedsięwzięć określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. Nr 213, poz. 1397). W związku z powyższym projekt Strategii może wyznaczać ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Na podstawie przedstawionych w piśmie informacji nie można jednoznacznie wykluczyć znaczącego oddziaływania w wyniku realizacji ustaleń projektu Strategii na środowisko, w tym na obszary objęte ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2013 r., poz. 627 ze zm.). W rozdziale 1.4.5 na str. 67-68 projektu Strategii wskazano na występowanie na terenie miasta Kalisza i w jego okolicach obszarów chronionych. W sposób ogólny opisano florę i faunę obszaru opracowania. Uwzględniając charakter, rodzaj i skalę planowanych w projekcie Strategii działań, stwierdzono, że część z nich może znacząco oddziaływać na środowisko, w tym obszary objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Dolina Śwędrni PLH300034, a także na różnorodność biologiczną, rośliny, grzyby i zwierzęta, w tym na gatunki chronione.

Biorąc powyższe pod uwagę oraz uwarunkowania określone w art. 49 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko stwierdzam, iż projekt „Strategii Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014-2024” wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Jednocześnie zgodnie z art. 53, w związku z art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, uzgadniam zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu „Strategii Rozwoju Miasta Kalisza na lata 2014-2024”.

Prognoza powinna być opracowana zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W prognozie proszę określić aktualny stan środowiska obszaru opracowania oraz jego potencjalne zmiany w wyniku realizacji ustaleń projektu Strategii, tzn. ocenić wpływ planowanych przedsięwzięć oraz infrastruktury towarzyszącej na stan środowiska, w szczególności w zakresie emisji pyłów i gazów do powietrza, emisji hałasu, emisji pól elektromagnetycznych, emisji substancji do wód, gleby i ziemi. Wskazane jest przedstawienie analizy potencjalnych oddziaływań, które mogą być skutkiem realizacji ustaleń projektu Strategii, w formie opisowej wraz z merytorycznym uzasadnieniem i odpowiednimi wnioskami wynikającymi z tej analizy.

W prognozie proszę określić aktualny stan powietrza w strefie, do której należy miasto Kalisz, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. z 2012 r. poz. 914). Informuję,

że na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu została opublikowana „Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2012”. Sporządzając prognozę i projekt Strategii proszę uwzględnić wytyczne zawarte w kierunkach działań „Polityki ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016” w zakresie ochrony powietrza, ze szczególnym uwzględnieniem stosowania w źródłach wytwarzania energii w celach grzewczych i technologicznych paliw charakteryzujących się najniższymi wskaźnikami emisyjnymi, takich jak: paliwa płynne, gazowe i stałe (np. biomasa, drewno) oraz wykorzystania alternatywnych źródeł energii. Ponadto zaleca się, aby dążyć do sukcesywnej eliminacji niskich źródeł emisji oraz budowy lub rozbudowy miejskich systemów ciepłowniczych. W prognozie proszę wymienić szlaki komunikacyjne w mieście, które mają wpływ na wzrost emisji substancji charakterystycznych dla ruchu transportowego oraz wymienić przedsięwzięcia w zakresie infrastruktury drogowej, które ukierunkowane będą na poprawę stanu powietrza. Proszę również określić rodzaje działań, które wpłyną na poprawę jakości powietrza w mieście (np. wymiana źródeł energii cieplnej zasilanych paliwami nieodnawialnymi na urządzenia o mniejszym stopniu negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym zastosowanie odnawialnych źródeł energii, termomodernizacja budynków itp.). W prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić problemy w zakresie jakości powietrza na obszarze objętym projektem Strategii. W prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić przewidywane znaczące oddziaływania na stan powietrza. Ponadto, prognoza powinna przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektu Strategii. W prognozie proszę wskazać działania na rzecz poprawy jakości powietrza lub na rzecz utrzymania tej jakości.

W prognozie proszę określić aktualny stan środowiska **gruntowo – wodnego** na obszarze **objętym projektem Strategii**, ze szczególnym wskazaniem obszarów zanieczyszczonych, na których nastąpiło przekroczenie standardów jakości gleby i ziemi. Przy określaniu istniejącego stanu wód podziemnych i powierzchniowych oraz stanu gleby i ziemi wskazane jest uwzględnienie m. in. informacji dostępnych na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu, w tym przedstawionych w „Raplocie o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2012” oraz określenie czynników wpływających na ww. komponenty środowiska. Prognoza powinna także określać, analizować i oceniać przewidywane znaczące oddziaływania w wyniku realizacji ustaleń projektu Strategii na jakość gleby i ziemi, wód podziemnych i powierzchniowych oraz przedstawiać działania zmierzające do poprawy jakości ww. komponentów środowiska.

Prognoza powinna określać aktualny stan klimatu akustycznego na obszarze objętym projektem Strategii, tzn. oceniać wpływ istniejących szlaków komunikacyjnych (drogowych i kolejowych) oraz innych przedsięwzięć będących źródłem hałasu na klimat akustyczny. W celu prawidłowej oceny wpływu szlaków komunikacyjnych na klimat akustyczny proszę uwzględnić natężenie ruchu na tych szlakach oraz w przypadku dróg udział transportu ciężkiego w strumieniu wszystkich pojazdów. Prognoza powinna również określać potencjalne zmiany stanu klimatu akustycznego w wyniku realizacji ustaleń projektu Strategii oraz wskazać działania na rzecz poprawy klimatu akustycznego.

W granicach miasta Kalisza położony jest częściowo obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Dolina Śwędni PLH300034 oraz rezerwat przyrody „Torfowisko Lis”. Ponadto, na obszarze opracowania ustanowiono pomniki przyrody. Miasto Kalisz graniczy z obszarem chronionego krajobrazu „Dolina rzeki Śwędni w okolicach Kalisza” oraz obszarem chronionego krajobrazu „Dolina rzeki Proсны”. Ponadto, obszar objęty projektem Strategii znajduje się częściowo na obszarze ważnym dla ptaków w okresie gniazdowania oraz

migracji „Dolina Proсны” oraz na obszarze ważnym dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji „Zbiornik Pokrzywnica (Szale)”, wyznaczonych na podstawie opracowania „Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego” (Wylegała P., Kuźniak S., Dolata P.T., mscr. Poznań 2008).

W prognozie proszę ocenić walory przyrodnicze obszaru opracowania, w szczególności proszę wskazać, czy w jego granicach występują gatunki roślin, grzybów i zwierząt objęte ochroną gatunkową, wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z 2012 r., poz. 81), w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz.U. Nr 168, poz. 1765) oraz w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. Nr 237, poz. 1419), gatunki z załącznika IV Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U. L 206 z 22.7.1992, str. 7) – tzw. Dyrektywy Siedliskowej, a także gatunki zagrożone wyginięciem (np. znajdujące się na regionalnej czerwonej liście) lub rzadkie. W prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić przewidywane znaczące oddziaływania na cele ochrony ww. rezerwatu przyrody, cele ochrony ww. obszarów chronionego krajobrazu, cele i przedmioty ochrony ww. obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru i spójność sieci, na różnorodność biologiczną, a także na rośliny, grzyby i zwierzęta, w tym na gatunki chronione. W prognozie proszę przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele ochrony ww. rezerwatu przyrody, cele ochrony ww. obszarów chronionego krajobrazu, cele i przedmioty ochrony ww. obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru i spójność sieci, na różnorodność biologiczną, a także na rośliny, grzyby i zwierzęta, w tym na gatunki chronione, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektu Strategii.

Ponieważ w projekcie Strategii zawarto rekomendacje dla lokalizowania elektrowni wiatrowych i innych alternatywnych źródeł energii, dlatego:

1. W przypadku planowania lokalizacji elektrowni wiatrowych w prognozie proszę w szczególności określić, przeanalizować i ocenić wpływ realizacji tego typu inwestycji na ptaki i nietoperze, stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny. W ocenie i analizie należy uwzględnić w szczególności wpływ elektrowni wiatrowych na szlaki migracyjne zwierząt, głównie ptaków i nietoperzy, miejsca ich odpoczynku i żerowania w trakcie sezonowych wędrówek, a także na korytarze ekologiczne, uwzględniając trasy przelotowe ptaków i nietoperzy. W prognozie proszę przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie ewentualnych negatywnych oddziaływań na ornitofaunę i chiropterofaunę, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektu Strategii. Pomocnymi dokumentami podczas sporządzania projektu Strategii i prognozy mogą być następujące opracowania: „Tymczasowe wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze” (wersja II, grudzień 2009, dokument zarekomendowany przez Komisję ds. Ochrony Zwierząt przy Państwowej Radzie Ochrony Przyrody pismem z dnia 6 stycznia 2010 r. jako dokument określający minimalne standardy, które na podstawie współczesnej wiedzy są zalecane do stosowania w Polsce), „Wytyczne w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki” (Chylarecki P., Paślawska A., Szczecin 2008), „Obszary ważne dla ptaków w okresie gniazdowania oraz migracji na terenie województwa wielkopolskiego” oraz „Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływań na środowisko farm wiatrowych” (Stryjecki M., Mielniczuk K., GDOŚ, Warszawa 2011). Przedmiotowe opracowania zaleca się do wykorzystania w trakcie opracowywania projektu Strategii i prognozy.

2. W przypadku planowania inwestycji polegających na lokalizacji paneli fotowoltaicznych, w prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić przewidywane oddziaływania przedmiotowej inwestycji na środowisko przyrodnicze, szczególnie na florę (kwestia zajęcia dużej powierzchni, fragmentacji siedliska) oraz na faunę, w tym oddziaływanie na ptaki (efekt „tafli wody”, zajęcie potencjalnych siedlisk i żerowisk), a także zwierzęta lądowe (przeszkoda migracyjna, zajęcie potencjalnych siedlisk i żerowisk). W prognozie proszę przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, w szczególności na różnorodność biologiczną, a także na rośliny, grzyby i zwierzęta, w tym na gatunki chronione, mogących być rezultatem realizacji ww. inwestycji.

Ze względu na planowane inwestycje liniowe infrastruktury technicznej w prognozie proszę ocenić wpływ realizacji tego typu inwestycji na środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania na chronione gatunki roślin, grzybów i zwierząt i ich siedliska, tereny zieleni, zadrzewienia przydrożne itp., a także zaproponować działania minimalizujące ewentualne negatywne oddziaływania.

W związku z planowanymi działaniami związanymi z remontami i termomodernizacją budynków informuję, że budynki stanowią potencjalne siedlisko chronionych gatunków ptaków, w tym jerzyka (*Apus apus*) i wróbla (*Passer domesticus*) oraz nietoperzy. Zgodnie z § 7 pkt 6 rozporządzenia w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt w stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową obowiązuje zakaz niszczenia ich gniazd i siedlisk, niszczenia zimowisk i innych schronień. Zatem przed podjęciem prac remontowych i termomodernizacyjnych należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków oraz nietoperzy. W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy, termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych i rozrodczych.

Ponieważ w przepisach nie wskazano na możliwość odstąpienia od wymagań co do zawartości prognozy oddziaływania na środowisko stwierdzono, że prognoza winna być sporządzona w pełnym zakresie, zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień, o których mowa powyżej.

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Poznaniu
A. Kaurcke
Agnieszka Kaurcke
Koordynator Wielopostawowego Stanowiska
ds. Oceny Strategicznych